

EBA/GL/2023/03

31 март 2023 г.

Насоки

за изменение на насоки EBA/2021/02 съгласно член 17 и член 18, параграф 4 от Директива (ЕС) 2015/849 относно комплексната проверка на клиента и факторите, които кредитните и финансовите институции следва да вземат предвид при оценката на риска от изпиране на пари и финансиране на тероризма, свързан с индивидуални делови взаимоотношения и случайни сделки („Насоките относно рисковите фактори, свързани с ИП/ФТ“)

1. Спазване на насоките и задължения за докладване

Статут на настоящите насоки

1. В настоящия документ се съдържат насоки, издадени съгласно член 16 от Регламент (ЕС) № 1093/2010¹. Съгласно член 16, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 1093/2010 компетентните органи и кредитните и финансовите институции полагат всички усилия за спазване на насоките.
2. Насоките отразяват позицията на Европейския банков орган (ЕБО) за подходящите надзорни практики в Европейската система за финансов надзор или за това, как следва да се прилага правото на Съюза в дадена област. Компетентните органи, както са определени в член 4, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1093/2010, за които се отнасят настоящите Насоки, следва да ги спазват, като ги включат в практиките си по подходящ начин (напр. като изменят своята правна рамка или надзорните си процеси), включително когато насоките са насочени основно към институциите.

Изисквания за докладване

3. Съгласно член 16, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 1093/2010, най-късно до 03.10.2023. компетентните органи трябва да уведомят ЕБО, че спазват или възнамеряват да спазват настоящите насоки, а в противен случай — да изложат причините за неспазването им. Ако в посочения срок не постъпи уведомление, ЕБО ще счита, че компетентните органи не спазват насоките. Уведомленията следва да се изпратят с помощта на формуляра, достъпен на уебсайта на ЕБО, като се посочи референтен номер „EBA/GL/2023/03“. Уведомленията трябва да се подават от лица с подходящите правомощия за докладване за спазването от името на техните компетентни органи. Всяка промяна в статута на спазването също трябва да се докладва на ЕБО.
4. Уведомленията се публикуват на уебсайта на ЕБО в съответствие с член 16, параграф 3.

¹ Регламент (ЕС) № 1093/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 година за създаване на Европейски надзорен орган (Европейски банков орган), за изменение на Решение № 716/2009/ЕО и за отмяна на Решение 2009/78/ЕО на Комисията (ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 12).

2. Предмет, обхват и определения

Определения

5. За целите на настоящите насоки за изменение се добавя следното определение:

Организации с нестопанска цел

Организация с нестопанска цел е юридическо лице, образование или организация, която се занимава основно с набиране или изплащане на средства за дейности с благотворителна, религиозна, културна, образователна, социална или полезни за обществото цели.

3. Въвеждане

Дата на влизане в сила

6. Настоящите насоки се прилагат от 03.11.2023.

4. Насока за клиенти, които са ОНЦ

Насока 2. 7, г) се заменя със следното:

2.7, г) Когато клиентът е организация с нестопанска цел (ОНЦ), дружествата следва да прилагат критериите, посочени в приложението.

Добавя се следното приложение:

Приложение: Клиенти, които са ОНЦ

1. Когато за първи път оценяват рисковия профил на клиент или потенциален клиент, който е ОНЦ, дружествата следва да гарантират, че разбират добре управлението на ОНЦ, начина на нейното финансиране, дейностите ѝ, къде оперира и кои са бенефициерите ѝ.

Не всички ОНЦ са изложени на еднакъв риск от ИП/ФТ и дружествата следва да предприемат мерки въз основа на оценка на риска, за да разберат:

- а) кой контролира клиента и кои са неговите действителни собственици. Във връзка с това дружествата следва да идентифицират управителите на ОНЦ или техния еквивалент, управителния ѝ орган и всяко друго лице, което има контрол или влияние над ОНЦ. За тази цел дружествата следва да се позовават на информация, например правния статут на ОНЦ, описание на управленската ѝ структура и/или списък на законния/те ѝ представител(и);
- б) начина на финансиране на ОНЦ (частни дарения, държавни средства и т.н.). За тази цел дружествата следва да се позовават на информация относно донорската база, източниците на финансиране и начините за набиране на средства, например годишни доклади и финансови отчети;
- в) какви са целите на операциите на клиента. За тази цел дружествата следва да се позовават на информация, например целите и задачите на клиента, списък на неговите програми и свързаните с тях бюджети, дейности и предоставени услуги;
- г) кои категории бенефициери се възползват от дейностите на клиента (например бежанци, правни субекти, които получават помощ чрез услугите на ОНЦ или подобни). Събраната за тази цел документация може да включва цели и задачи или документи, свързани с кампании;
- д) какви операции е вероятно да бъдат поискани от ОНЦ въз основа на нейните цели и профил на дейност, включително заплащане на служители или доставчици, командировани в чужбина, както и очакваните честота, размер и географско местоназначение на тези операции. За тази цел дружествата следва да се позовават на информация, например организационни схеми, обяснения за организационната структура на ОНЦ, списък с юрисдикции, в които служителите получават заплащане, както и броя на служителите, на които се заплаща във всяка от тях;
- е) къде ОНЦ осъществява своите програми и/или операции, по-специално дали извършва дейностите си само на национално равнище или в други юрисдикции, свързани с по-високи рискове от ИП/ФТ, и във високорискови трети държави. За тази цел дружествата следва да се позовават на информация, например списък на всички програми, дейности и услуги, предоставяни от ОНЦ, както и списък на обслужваните от нея географски местоположения, включително седалищата и оперативните ѝ области. Дружествата следва също така да оценят, за целите на Насока 8, дали има вероятност операциите на ОНЦ да включват извършването на плащания с институция от трета държава.

Рискови фактори

2. При определянето на риска, свързан с клиентите, които са ОНЦ, дружествата следва да отчетат най-малко следните рискови фактори и да ги оценят въз основа на техния риск:

Управление и упражняване на контрол

- а) Има ли ОНЦ правен статут съгласно националното законодателство или националното законодателство на друга държава членка? Има ли документация, в която се определят условията за управление на ОНЦ и се идентифицират управителите на ОНЦ, членовете на управителния орган или други лица, които упражняват контрол над ОНЦ?
- б) Изисква ли за създаването си правната структура на ОНЦ доказване на способността за управление на ковчезника или ръководителите ѝ?
- в) Изисква ли правната структура на ОНЦ ежегодно оповестяване на финансови отчети?

Репутация/негативна информация в медиите

- г) До каква степен е трудно за дружествата да докажат добрата репутация на ОНЦ и нейните управители? Има ли основателна причина, поради която това може да се окаже трудно, например защото ОНЦ е била създадена наскоро, например през последните 12 месеца?
- д) Била ли е свързвана ОНЦ с екстремизъм, екстремистка пропаганда или съпричастност към тероризъм или терористични дейности от релевантни, надеждни и независими източници?
- е) Участвала ли е ОНЦ в извършването на нарушения или престъпни дейности, включително в случаи, свързани с ИП/ФТ, според релевантни, надеждни и независими източници?

Начини на финансиране

- ж) Прозрачно и отговорно ли е финансирането на ОНЦ или е трудно за проследяване? Документира ли публично своите източници на финансиране и обект ли са те на външни одити?
- з) Носят ли начините за финансиране на ОНЦ рискове от ИП/ФТ? Разчита ли ОНЦ изцяло или до голяма степен на парични дарения, криптоактиви или колективно финансиране? Или преминават ли източниците на средства на ОНЦ през платежната система?
- и) Финансира ли се ОНЦ частично или до голяма степен от частни дарители или от дарители от юрисдикции, свързани с по-високи рискове от ИП/ФТ, или от високорискови трети държави, определени като имащи стратегически слабости в своята уредба за БИП/БФТ?

Операции в юрисдикции, свързани с по-високи рискове от ИП/ФТ и високорискови трети държави

- й) Оперира или предоставя ли помощ ОНЦ в юрисдикции, свързани с по-високи рискове от ИП/ФТ (оценени въз основа на рисковите фактори, изложени в Дял I от настоящите насоки), или във високорискови трети държави (установени от Комисията съгласно член 9, параграф 2 от Директива (ЕС) 2015/849) или в конфликтни зони?
- к) В такива случаи ОНЦ разчита ли на трети лица или посредници, за да извършва дейностите си, и може ли да обясни естеството на прехвърлянето? В този контекст може ли ОНЦ да наблюдава и да упражнява подходящ надзор върху прехвърлянето?
- л) Има ли вероятност деловите взаимоотношения с ОНЦ да включват извършването на сделки с институция респондент, намираща се в юрисдикции, свързани с по-високи рискове от ИП/ФТ, или във високорискови трети държави?

3. Дружествата следва също така да отчетат най-малко следните фактори, които могат да допринесат за намаляване на рисковете:

- а) ролите и отговорностите на управителния орган на ОНЦ и нейните управители са ясно документирани;
- б) ОНЦ е правно задължена да оповестява ежегодно финансовите си отчети или да изготвя годишен доклад, в който се посочват източниците на средства, основната цел на дейностите на ОНЦ и категориите бенефициери по нейните програми;
- в) ОНЦ може да докаже, че е или е била обект на независими проверки или на външни одити;
- г) ОНЦ се ползва с добра обществена репутация според релевантни, надеждни и независими източници;
- д) ОНЦ получава финансиране от правителства, наднационални или международни организации, които не са свързани с високорискови трети държави или с юрисдикции с по-високи рискове от ИП/ФТ, като източникът на средствата може да бъде ясно установен;
- е) ОНЦ няма връзки с високорискови трети държави или ако има такава, ОНЦ може да докаже, че е предприела подходящи стъпки за намаляване на рисковете от ИП/ФТ (например чрез определянето на персонал, отговорен за спазването на изискванията във връзка с БИП/БФТ, или чрез разработването на процедури за идентифициране на категориите бенефициери на ОНЦ и оценка на свързаните с тях рискове от ИП/ФТ);
- ж) дейностите и бенефициерите на ОНЦ не я излагат на по-висок риск от ИП/ФТ;
- з) ОНЦ предоставя помощ и подкрепа на лица само чрез пряка материална помощ, например чрез осигуряване на ИТ оборудване или медицински изделия.

4. В случай че ОНЦ извършва дейности в юрисдикции, спрямо които се прилагат санкции от ЕС или ООН, дружествата следва да установят дали ОНЦ се ползва от разпоредби,

свързани с хуманитарната помощ и дерогации в режимите на финансови санкции на ЕС/ООН, например хуманитарни изключения или дерогации. Когато решават как да обслужват тези клиенти и в съответствие със собствените си задължения за замразяване на активи, дружествата следва да получат доказателства, които осигуряват разумна увереност, че ОНЦ извършва своите дейности в тези юрисдикции в съответствие с предвидените в режима изключения или че се ползва от дерогация, предоставена от съответния компетентен орган.

5. За целите на първоначалната проверка и по време на вече установените делови взаимоотношения, дружествата следва да предприемат необходимите мерки, за да разберат как действа и провежда операциите си ОНЦ. Дружествата, които е вероятно да имат клиенти, които са ОНЦ, например защото предоставят услуги за парични преводи или услуги по текущи сметки, следва да обмислят създаването на специално звено за контакт за тази конкретна категория клиенти, за да имат добро разбиране относно структурата и начина на работа на сектора.